HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

וליף נותר חילול חילול מטומאה. דבקדשי עובדי כוכבים אין בהן מעשה נותר[יא]: [כ] **וכתיב גבי נותר** (ויקרא יט) **ואוכליו עונו ישא כי אם קדש ה' חלל.** מה חילול האמור גבי טומאה ישראל ולא עובדי כוכבים אף חילול האמור כאן ישראל ולא עובדי כוכבים (כא) : [לא] **הסתא** קא מפרשינן לכולה ברייתא וקתני **ואין עושין תמורה:** ה"ג **דאיפקא תמורה בהמה למעשר בהמה.** כדאמרינן לקמן בשילהי פירקין (דף יג.) והלא מעשר בכלל שאר הקדשים וכו' למה יצא הקיש אליו ולומר לך דמה מעשר קרבן יחיד ועושה תמורה אף כל קרבן יחיד[יב] ועושה תמורה לאפוקי קרבנות צבור: **מעשר בהמה איפקא למעשר דגן.** כדאמרינן בבכורות (נג:) עשר תעשר [דברים יד] בשלי מעשרות הכתוב מדבר אחד מעשר בהמה ואחד מעשר דגן: **וגבי מעשר דגן ישראל** (במדבר יח) **כי אם מעשר בני ישראל.** דמשמע בני ישראל ולא עובדי כוכבים הכי נמי גבי מעשר בהמה ישראל ולא עובדי כוכבים וכי היכי דאמרינן גבי מעשר בהמה ישראל ולא עובדי כוכבים הכי נמי גבי תמורת בהמה שהרי הוקשו כולן זה לזה ומהכא נפקא לקדשי עובדי כוכבים אין עושין תמורה[יג]: **אזכה.** זהו ישראל ולא העובד כוכבים מבית נסכים כלל: **יהוו לא אפשר עולתו טעונה נסכים.** אפילו משל צבור: **ת"ל לבה.** דבכה עיכובא הוא דולתי טעונין נסכים ומשל צבור. (ג) [יד] ולג"ל דכתיב בספרים ולי"ג עליהן משמע הכי אזכה כגון ישראל מביא נסכים אפי' בפני עצמן ואין העובד כוכבים מביא בפני עצמן יכול לא תהא עולתו טעונה נסכים ת"ל בה דבה עולתו טעונה נסכים אפילו הכי קרבנו מקומקמין[טו] בעובדי כוכבים שנודרים נדרים ונדבות כישראל וכתיב בסיפיה דקרא לה' שנאמר אשר יקריב לה' לומר לך דדיינין להו בתורת שאר קדשים דמועלין בהן וחייבין עליהן משום פיגול כו': **והרי מימר דלאו אשין בו מעשה הוא.** דבדיבורא תליא מילתא: **ר' יהודה היא** (ד) . דקא משמעי לקמן בהא מילתא: **לא עשה מעשה פעור חוץ מנאצבע כו'.** דלא"ג דלא עביד מעשה לוקה כדמפרש[יז] להו לקמן: **בשם.** בשמו של הקב"ה: **נאצבע מגלן.** דלוקה: אין

לא נהנין מדרבנן. והקשה הר"ר יעקב למה לנו לומר דרבנן היא דלמא מדאורייתא היא כיון דמרבינן מאים אים שנודרין העובדי כוכבים כישראל[יז] דכה"ג אמר (מעילה דף ז:) בשלמי ישראל דלא נהנין דאורייתא דאע"ג דאין בהן מעילה וא"ל[יח] כיון דאין בהן קדושה לענין פיגול נותר וטמא[יט] אין בו קדושה נמי לענין הנאה דאורייתא: **וילף נותר חילול חילול מטומאה.** [כא] וכתב ביה בטומאה[כב] בני ישראל ולא עובדי כוכבים[כג] והקשה הר"ר שלמה לא עובדי כוכבים דאמר בפרק ג' דזבחים (דף טו:) דקדשי עובדי כוכבים לא קרבי בטומאה דאמר התם אלא למעוטי עובדי כוכבים השתא אין לא מרבה דאמר מר בעובדי כוכבים בין בשוגג בין במזיד לא הורלה בטומאה קרב וי"ל דיש לנו למילף טפי מטומאה[כד] [דכתיב] במד קרא כדאיתא בזבחים פ' ב"ש (דף מה:) דתני לוי מנין שאף בפסול זמן הכתוב מדבר ת"ל[כה] ולא יחללו את קדשי בני ישראל בשני חילולין הכתוב מדבר אחד פסול נותר ואחד פסול טומאה: **ומעשר דגן.** כתיב בני ישראל ולא עובדי כוכבים והיינו רבי שמעון[כו] דאית ליה הך דרשה אבל רבנן פליגי עליה ולישנא קמא שייך לרבנן: [כז] **מאי תרומה** קדושת הגוף. ואם תאמר והא אמר[כז] כזיד במעילה בזאחרים דליפינן חטא חטא מתרומה הוה לן למימר כי הכא מה תרומה קדושת הגוף ולא יהא אזהרה דמעילה אלא בקדשי מזבח וקיימא לן דאפילו בקדשי בדק הבית שייך בהן אזהרה דמעילה כדתנן [כח](בכריתות (דף יג.): [כט] אוכל אכילה אחת וחייב עליה אכרע חטאות ואשם אחד וכמחשיב מוקדשים דשור וחמור) וכן כתיב דלשון דרשין בפ' בתרא דמעילה (דף יח:) פגם ונהנה ונליא שעשה שליחותו דגמרינן מתרומה היה לנו לומר דלא נהני בקדשי בדק הבית ווי"ל הא דמעטינן הכא קדשי בדק הבית הייני משום דכתיב הכא לה' (ט) : **והרי מימר לאו שאין בו מעשה ולקי.** ואם תאמר אמאי לא פריך הכי נמי ממוליה שם רע ועדים זוממין דלאו שאין בו מעשה ולקי. ואם תאמר אמאי לא פריך הכי נמי בגי מעופרת מהני דכתיב בהו לא בעי למיפרך מהני דכתיב בהו ומ"ת מלקות בתורה ומ"ת בממכת מכות (דף ד:) דאמר[כט] עולה לאו שאין בו מעשה לוקין עליו דליף ממוליה שם רע ופריך מה למוליה שם רע שכן קנס ולימא לו נגבנו לו מימר לו חד מהנך דאמעתין[ל] [ויוכיח] וי"ל דאין ה"נ אלא מיהת שפיר לו שמא לא דמי הני דהכא להני דהתם ואם תאמר כי פריך הכא והרי מימר דלאו שאין בו מעשה לימא דבדיבורים אתעביד מעשה כדאמרי לקמן וי"ל דאה"נ הוי מני דתרוייהו אלא דשפיר שני: **אף** המקדים תרומה לבכורים. לקמן מפרש טעמא דאמר קרא מלאתך ודמעך לא תאחר מלאתך זו בכוריס ודמעך זו תרומה ואמר רחמנא לא תאחרינן ובכוריס שיש להן ד' שמות ורש"י מייתי ליה לקמן (ד' ד. ד"ה מפני): [לא] נהנין מדרבנן. והקשה הר"ר יעקב למה לנו לומר דרבנן היא דלמא מדאורייתא היא כיון דמרבינן מאים אים שנודרין העובדי כוכבים כישראל[יז] דכה"ג אמר (מעילה דף ז:) בשלמי ישראל דלא נהני דאורייתא דאע"ג דאין בהן מעילה וא"ל[יח] כיון דאין בהן קדושה לענין פיגול נותר וטמא[יט] אין בו קדושה נמי לענין הנאה דאורייתא: **וילף נותר חילול חילול מטומאה.** [כא] וכתב ביה בטומאה[כב] בני ישראל ולא עובדי כוכבים[כג] והקשה הר"ר שלמה לא עובדי כוכבים דאמר בפרק ג' דזבחים (דף טו:) דקדשי עובדי כוכבים לא קרבי בטומאה דאמר התם אלא למעוטי עובדי כוכבים השתא אין לא מרבה דאמר מר בעובדי כוכבים בין בשוגג בין במזיד לא הורלה בטומאה קרב וי"ל דיש לנו למילף טפי מטומאה[כד] [דכתיב] במד קרא כדאיתא בזבחים פ' ב"ש (דף מה:) דתני לוי מנין שאף בפסול זמן הכתוב מדבר ת"ל[כה] ולא יחללו את קדשי בני ישראל בשני חילולין הכתוב מדבר אחד פסול נותר ואחד פסול טומאה: **ומעשר דגן.** כתיב בני ישראל ולא עובדי כוכבים והיינו רבי שמעון[כו] דאית ליה הך דרשה אבל רבנן פליגי עליה ולישנא קמא שייך לרבנן: [כז] **מאי תרומה** קדושת הגוף. ואם תאמר והא אמר[כז] כזיד במעילה בזאחרים דליפינן חטא חטא מתרומה הוה לן למימר כי הכא מה תרומה קדושת הגוף ולא יהא אזהרה דמעילה אלא בקדשי מזבח וקיימא לן דאפילו בקדשי בדק הבית שייך בהן אזהרה דמעילה כדתנן [כח](בכריתות (דף יג.): [כט] אוכל אכילה אחת וחייב עליה אכרע חטאות ואשם אחד וכמחשיב מוקדשים דשור וחמור) וכן כתיב דלשון דרשין בפ' בתרא דמעילה (דף יח:) פגם ונהנה ונליא שעשה שליחותו דגמרינן מתרומה היה לנו לומר דלא נהני בקדשי בדק הבית ווי"ל הא דמעטינן הכא קדשי בדק הבית הייני משום דכתיב הכא לה' (ט) : **והרי מימר לאו שאין בו מעשה ולקי.** ואם תאמר אמאי לא פריך הכי נמי ממוליה שם רע ועדים זוממין דלאו שאין בו מעשה ולקי. ואם תאמר אמאי לא פריך הכי נמי בגי מעופרת מהני דכתיב בהו לא בעי למיפרך מהני דכתיב בהו ומ"ת מלקות בתורה ומ"ת בממכת מכות (דף ד:) דאמר[כט] עולה לאו שאין בו מעשה לוקין עליו דליף ממוליה שם רע ופריך מה למוליה שם רע שכן קנס ולימא לו נגבנו לו מימר לו חד מהנך דאמעתין[ל] [ויוכיח] וי"ל דאין ה"נ אלא מיהת שפיר לו שמא לא דמי הני דהכא להני דהתם ואם תאמר כי פריך הכא והרי מימר דלאו שאין בו מעשה לימא דבדיבורים אתעביד מעשה כדאמרי לקמן וי"ל דאה"נ הוי מני דתרוייהו אלא דשפיר שני: **אף** המקדים תרומה לבכורים. לקמן מפרש טעמא דאמר קרא מלאתך ודמעך לא תאחר מלאתך זו בכוריס ודמעך זו תרומה ואמר רחמנא לא תאחרינן ובכוריס שיש להן ד' שמות ורש"י מייתי ליה לקמן (ד' ד. ד"ה מפני):

על של חבירו [א]טובת הנאה שלו. [ב]א"ל התם הוא דקאתי מכח ישראל משום הכי אזלינן בתר מתכפר. [ג] והוה ליה תחילתו וסופו ביד ישראל אבל הכא הכי קא מיבעיא ליה מי בעינן מתחילה ועד סוף דתיקו ברשות מאן דעביד תמורה. [ד] תיקו: אמר מר (ה) [ו]מוקדשי עובדי כוכבים לא נהנין ולא מועלין לא נהנין [ז]מדרבנן ולא מועלין [ח]מדאורייתא מ"ט [ט] דכתיב [1]נפש כי תמעול מעל וחטאה בשגגה [י] וילפינן חטא חטא מתרומה ובתרומ' כתיב [2]בני ישראל ולא עובדי כוכבים [יא] ואין חייבין עליהם משום פיגול נותר וטמא דכתיב בה בטומאה [3]דבר אל אהרן ואל בניו וינזרו מקדשי בני ישראל ולא יחללו את שם [וגו'] ויליף נותר חילול חילול מטומאה דכתיב גבי טומאה בני ישראל ולא יחללו וגו' וכתיב גבי נותר [4]ואוכליו עונו ישא כי את קדש ה' חלל ויליף פיגול עון עון מנותר דכתיב גבי פיגול [5]והנפש האוכלת ממנו עונה תשא וכתיב גבי נותר ואוכליו עונו ישא כי את קדש ה' חלל וכולהו בני ישראל ולא עובדי כוכבים ואין עושין תמורה דכתיב [6]לא יחלילפון ולא ימיר וכתיב בריש ענין [יב] [7]דבר אל בני ישראל [יג] (לאמר) [יד]איש כי יפליא נדר בערכך [טו] ל"א ואין עושין תמורה מ"ט דאיתקשא תמורת בהמה למעשר בהמה ומעשר בהמה למעשר דגן וגבי מעשר דגן כתיב [יז](כל) [8][כי את] מעשר בני ישראל אשר ירימו לה' בני ישראל ולא עובדי כוכבי': ואין מביא (עליהן) נסכים אבל קרבנו טעון נסכים דברי רבי שמעון: מנה"מ דתנו[יח] רבנן [9]אזרח [יט]אזרח מביא נסכים ואין העובד כוכבים מביא נסכים יכול לא תהא עולתו טעונה נסכים ת"ל [9]ככה אמר ר' יוסי רואה אני בכולן להחמיר מאי טעמא [10]לה' כתיב [יא] ביה בד"א בקדשי מזבח אבל בקדשי בדק הבית מועלין בהן מ"ט דכי גמרינן מעילה חטא חטא מתרומה דומיא דתרומה דקדוש קדושת הגוף אבל בקדושת בדק הבית דקדושת דמים לא אמר רב יהודה אמר רב כל לא תעשה [יב] בתורת עשה בה מעשה חייב לא עשה בה מעשה פטור וכללא הוא דלאו שאין בו מעשה פטור והרי מימר דלאו שאין בו מעשה הוא ולקי דתנן לא [יג] שהוא רשאי להמיר אלא שאם המיר מומר וסופג את הארבעים אמר לך רב הא מני רבי יהודה היא דאמר [יד]לאו שאין בו מעשה לוקין עליו ומי מצית מוקמת למתניתין כר' יהודה והא אוקימתא לרישא דלא כרבי יהודה דקתני הכל ממירין [טו] הכל לאיתויי מאי לאיתויי יורש ודלא כרבי יהודה האי תנא סבר לה כוותיה בחדא דלאו שאין בו מעשה לוקין עליו ופליג עליה בחדא דאילו רבי יהודה סבר יורש אינו סומך יורש אינו ממיר ותנא דידן סבר יורש סומך יורש ממיר [טו] אמר רב אידי בר אבין אמר רב עמרם א"ר יצחק א"ר יוחנן [יז] [יח] משום ר' יוסי הגלילי כל לא תעשה שבתורת עשה [יט] בו מעשה לוקה לא עשה בו מעשה פטור [כ]חוץ מנשבע ומימר ומקלל חבירו בשם אף על פי שלא עשה מעשה חייב משום רבי יוסי ברבי חנינא אמרו אף המקדים תרומה לביכורים נשבע מגלן א"ר יוחנן משום [יח] ר"מ אמר קרא [11]כי לא ינקה ה' את אשר ישא את שמו לשוא בית דין של מעלה אין

יחליפון ולא ימיר אותו ומעבר בהמה איתקש למעשר דגן כדאמר בפרק מעשר בהמה עשר תעשר בשתי מעשרות הכתוב מדבר אחד מעשר דגן ואחד מעשר בהמה: [ט] מ"ש לה' כתיב ביה. דכתיב לכל נדריהם אשר יקריבו לה' הלכך מועלין: ומקלל את חבירו בשם. (הקרוב) המפורש: וכן המקדים תרומה לבכורים. ולא במפרש קא מיירי דהיינו מעשה בשהקדים תרומה אלא כגון שנתן עיניו בצד זה לשם תרומה.

[א] נמ"ל אמר מר קדשי מזבח כל"ל ואות מ"ו נמחק: [ב] רש"י ד"ה וכתיב גבי וכו' ולא עובדי כוכבים הס"ד ואח"כ מ"ה ואין עושין תמורה כו' השתא: [ג] ד"ה מ"ל ככה וכו' ומשל ליעול ול"ג עליהן ומשמע כל"ל ומיתמו ול"ל דכתיב בספרים נמחק: [ד] ד"ה רבי יהודה היא כו' דקא (מיסמעינ) [משמעינ] לקמן בהא מילתא הלכך הוה בעשה מעשה הס"ד ואח"כ מ"ה חוץ מנשבע:

רבינו גרשום

טובת הנאה שלו. שיכול לקבל מישראל חבירו זוז או סלע כדי ליתנה לבן בתו כהן: **ורבי בר חמא.** קא סבר מיהא לא תפשוט דההוא דקאמר רבי אבהו א"ר יוחנן דמתכפר עושה תמורה משום **דקא אתי תאי מתכפר מבה ישראל.** דקרבן דידיה עביד תמורה כלומר דהקדיש ישראל להתכפר ישראל. אבל הקדיש עובד כוכבים להתכפר ישראל דלא הוה מתחילה ועד סוף ברשות ההוא מתכפר מי מצי עביד מתכפר תמורה אי לא תיקו: **לא מועלין.** בהן מדאורייתא אפילו הכי (כי) לא נהנין מהן מדרבנן: **לא איתקש תמורת בהמה למעשר בהמה.** דכתיב גבי מעשר בהמה לא יבקר בין טוב לרע ולא ימירנו וכתיב בתמורת בהמה לא

תורה אור השלם

1. נֶפֶשׁ כִּי תִמְעֹל מַעַל וְחָטְאָה בִּשְׁגָגָה מִקָּדְשֵׁי יְיָ וְהֵבִיא אֶת אֲשָׁמוֹ לַיְיָ אֵיל תָּמִים מִן הַצֹּאן בְּעֶרְכְּךָ כֶּסֶף שְׁקָלִים בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ לְאָשָׁם: ויקרא ה טו
2. וַיְדַבֵּר יְיָ אֶל אַהֲרֹן וְאֶל בָּנָיו נָתַתִּי לְךָ אֶת מִשְׁמֶרֶת תְּרוּמֹתָי לְכָל קָדְשֵׁי בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ נְתַתִּים לְמָשְׁחָה וּלְבָנֶיךָ לְחֹק עוֹלָם: במדבר יח ח
3. דַּבֵּר אֶל אַהֲרֹן וְאֶל בָּנָיו וְיִנְזְרוּ מִקָּדְשֵׁי בְנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא יְחַלְּלוּ אֶת שֵׁם קָדְשִׁי אֲשֶׁר הֵם מַקְדִּישִׁים לִי אֲנִי יְיָ: ויקרא כב ב
4. וְאֹכְלָיו עֲוֹנוֹ יִשָּׂא כִּי אֶת קֹדֶשׁ יְיָ חִלֵּל וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמֶּיהָ: ויקרא יט ח
5. וְאִם הָאֹכֹל יֵאָכֵל בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי לֹא יֵרָצֶה הַמַּקְרִיב אֹתוֹ לֹא יֶחְשֵׁב לוֹ פִּגּוּל יִהְיֶה וְהַנֶּפֶשׁ הָאֹכֶלֶת מִמֶּנּוּ עֲוֹנָהּ תִּשָּׂא: ויקרא ז יח
6. לֹא יַחֲלִיפֶנּוּ וְלֹא יָמִיר אֹתוֹ טוֹב בְּרַע אוֹ רַע בְּטוּב וְאִם הָמֵר יָמִיר בְּהֵמָה בְּבְהֵמָה וְהָיָה הוּא וְתֻמְּרֹתוֹ יִהְיֶה קֹדֶשׁ:
ויקרא כז י
7. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ כִּי יַפְלִא נֶדֶר בְּערֶכְךָ נַפְשׁוֹת לַיְיָ: ויקרא כז ב
8. כִּי אֶת מַעְשַׂר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָרִימוּ לַיְיָ תְּרוּמָה נָתַתִּי לַלְוִיִּם לְנַחֲלָה עַל כֵּן אָמַרְתִּי לָהֶם בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יִנְחָלוּ נַחֲלָה: במדבר יח כד
9. כָּל הָאֶזְרָח יַעֲשֶׂה כָּבָה אֶת אֵלֶּה לְהַקְרִיב אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחוֹחַ לַיְיָ: במדבר טו יג
10. דַּבֵּר אֶל אַהֲרֹן וְאֶל בָּנָיו וְאֶל כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן הַגֵּר בְּיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יַקְרִיב קָרְבָּנוֹ לְכָל נִדְרֵיהֶם וּלְכָל נִדְבוֹתָם אֲשֶׁר יַקְרִיבוּ לַיְיָ לְעֹלָה: ויקרא כב יח
11. לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם יְיָ אֱלֹהֶיךָ לַשָּׁוְא כִּי לֹא יְנַקֶּה יְיָ אֵת אֲשֶׁר יִשָּׂא אֶת שְׁמוֹ לַשָּׁוְא: שמות כ ו

הגהות הב"ח

(א) נמ"ל אמר מר קדשי מזבח כל"ל ואות מ"ו נמחק: (ב) רש"י ד"ה וכתיב גבי וכו' ולא עובדי כוכבים הס"ד ואח"כ מ"ה ואין עושין תמורה כו' השתא: (ג) ד"ה מ"ל ככה וכו' ומשל ליעול ול"ג עליהן ומשמע כל"ל ומיתמו ול"ל דכתיב בספרים נמחק: (ד) ד"ה רבי יהודה היא כו' דקא (מיסמעינ) [משמעינ] לקמן בהא מילתא הלכך הוה בעשה מעשה הס"ד ואח"כ מ"ה חוץ מנשבע:

תוספות רש"י

טובת הנאה שלו. אל תורם הוי טובת הנאה שלו. שיכול ליתנו לאיזה כהן שילפה, ולא ביד מי שתרם עליו (לקמן יג.) ואם בא אחר ואמר אילך אלא זה ומן תרומה זו לכן בני כהן, אל הא היא, שתרומה שלו, שנאמר (דברים כו) כי תכלה לעשר את כל תבואתך זרעך וגו' ונתתה ללוי וגו', אלה הכתוב מתרומה. כתיב במעשה ומעשה בשנגה וכתיב בתרומה (ויקרא כב) ולא יאמר עליו חטא, ובתרומה כתיב בתריה הבאי קרא ולא תחללו את קדשי בני ישראל (זבחים מה.). אזדרא. בפרשת נסכים כתיב בשלח לך (במדבר טו) כל האזרח יעשה ככה, ומיעט יליפין בפרק כל התדיר (סס לא:): חוזר מלמד שמתנדבים נסכים ומביא בפני עצמן נדבה (שם מה.). ואין העכו"ם מביא נסכים. אין העכו"ם מתנדב לבניית נסכים בלא זבח (מנחות עג.). ת"ל ככה. יעשה לשון, מאחר שחוזה תעיה בקרבן ל"ש ישראל ול"ש עכו"ם, הלכך שלח דמי נסכיה יקרבו משלו ואם לאו קרבים משל ציבור, שמנתה ל"ד הוא במסכת שקלים (זבחים מה.). דאמר לאו שאין בו מעשה לוקין עליו. בכמה דוכתי מייתינן לה, לו מתוכיו ממנו והנותר ממנו עד בקר, בא הכתוב ליתן עשה אחר לא תעשה לומר שאין לוקין עליו, דלאו שניתק לעשה הוא, דעשה דבא הכתוב, הא לאו הכי לקי המותיר ולא"ג דאין בו מעשה (ב"מ צא.).

שינויי נוסחאות

[א] שלו ורמי בר חמא התם. מיבות ל"ל נמחק (ש"מ) [ב] ל"ל דהוה (הגר"א) [ג] תמורה אז לא מיקו (ש"מ) [ד] בזמתים סס ליתא. [ה] מ"מ גמר חט חט מתרומה כתיב הכא נפש כי תמעול מעל בה' וחטא וכתיב בתרומה ולא יחללו את קדשי בני ישראל אשר ירימו לה', מ"מ כדכא תנאו יליפי מעילה חטא חטא מתרומה כתיב במעילה נפש וכו'. ועי' בהסמכות כסוף המסכת (ש"מ) [ו] ואין. בהסמכות כסוף המסכת (ש"מ) [ז] מיינין עליהן משום פיגול ונותר וטמא מ"מ פיגול ליף מן עון מנותר כתיב גבי פיגול והנפש האוכלת ממנה עונה תשא וכתיב גבי נותר ואוכלי עונו ישא כי את קדש ה' מלל ולא שבור ת"ל ואוכלי עונו ישא כי את קדש ה' וכן אינו בגבי ישראל ולא עובדי כוכבי כך גי' גמ' אל קלף הישנות רש"י ותוס' ד"ל (ש"מ) [ח] ענין דתמורה דכר (ש"מ) [ט] ל"ל ותמרתם אליהם [י] בערכך בני ישראל ולא עובדי כוכבים ל"ל (ש"מ) [יא] כתיב כי את מעשר (ש"מ) [יב] אזכרת אזהרה דקתני ואין עושין תמורה כלומר דאיתקש אזהרה לאזהרה [יג] מתורה. ומקשינן בזבחים (מה.) וכי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש בקדשים ומתרץ מעשר דגן חולין הוא [יד] לגאון הכמוה בספרים ואין מביא עליהן אבל בספרים דגרסי עליהן משמע. [וכב"י אמר ולענין דכי בספרים דל"ג עליהם משמע] (ש"מ) [נראה דל"ל לגאון הכמוה בספרים ואין מביא עליהן אבל בספרים דגרסי עליהן משמע וכו'] : **סס** ל"ל לה' כתיב כהו דכתיב אם אים מביא יקרבו לה' [טו] דכה"ג אמר (ר"ה כ"ח ע"א) כל"ל, ועי' נדרים ר' ע"א תו' ד"ה אמר [יז] מעשה שבתורה אומר משום רבי יוסי הגלילי כו' וכן אומא בנטעות וכזה מבין מ"מ רש"י הכא כל"ל דקא משמעי לקמן בהא מילתא. [יח] עשה מעשה לוקה לא עשה מעשה פטור (ש"מ) [יט] בנטעות כא. אומא בנטעות כא. [כ] **טומאה** (צ"מ) [כא] מה"ד דכתיב גבי (ש"מ) [כב] מה"ד ואין עושין תמורה דכתיב קא מפרשינן לכולה ברייתא ומקשינן (ש"מ) [כג] תמורה. ומקשינן בזבחים (מה.) וכי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש בקדשים ומתרץ מעשר דגן חולין הוא [כד] לגאון הכמוה בספרים ואין מביא עליהן אבל בספרים דגרסי עליהן משמע. [וכב"י אמר ולענין דכי בספרים דל"ג עליהם משמע] (ש"מ) [נראה דל"ל לגאון הכמוה בספרים ואין מביא עליהן אבל בספרים דגרסי עליהן משמע. [כה] ל"ל לה' כתיב כהו דכתיב אם אים מביא יקרבו לה' [כו] דכה"ג אמר (ר"ה כ"ח ע"א) כל"ל, ועי' נדרים ר' ע"א תו' ד"ה אמר [כז] מעשה שבתורה אומר משום רבי יוסי הגלילי כו' וכן אומא בנטעות וכזה מבין מ"מ רש"י הכא כל"ל דקא משמעי לקמן בהא מילתא. [כח] עשה מעשה לוקה לא עשה מעשה פטור (ש"מ) [כט] בנטעות כא. אומא בנטעות כא. [ל] **טומאה** (צ"מ) [לא] מה"ד דכתיב גבי (ש"מ) [לב] מה"ד ואין עושין תמורה דכתיב קא מפרשינן לכולה ברייתא ומקשינן (ש"מ) [לג] תמורה. ומקשינן בזבחים (מה.) וכי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש בקדשים ומתרץ מעשר דגן חולין הוא [לד] לגאון הכמוה בספרים ואין מביא עליהן אבל בספרים דגרסי עליהן משמע. [וכב"י אמר ולענין דכי בספרים דל"ג עליהם משמע] (ש"מ) [נראה דל"ל לגאון הכמוה בספרים ואין מביא עליהן אבל בספרים דגרסי עליהן משמע. [לה] דכה"ג אמר (ר"ה כ"ח ע"א) כל"ל, ועי' נדרים ר' ע"א תו' ד"ה אמר [לו] מעשה שבתורה אומר משום רבי יוסי הגלילי כו' וכן אומא בנטעות וכזה מבין מ"מ רש"י הכא כל"ל דקא משמעי לקמן בהא מילתא. [לז] עשה מעשה לוקה לא עשה מעשה פטור (ש"מ) [לח] בנטעות כא. אומא בנטעות כא. [לט] **טומאה** (צ"מ) [מ] מה"ד דכתיב גבי (ש"מ) [מא] מה"ד ואין עושין תמורה דכתיב קא מפרשינן לכולה ברייתא ומקשינן (ש"מ) [מב] תמורה. ומקשינן בזבחים (מה.) וכי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש בקדשים ומתרץ מעשר דגן חולין הוא [מג] לגאון הכמוה בספרים ואין מביא עליהן אבל בספרים דגרסי עליהן משמע. [וכב"י אמר ולענין דכי בספרים דל"ג עליהם משמע] (ש"מ) [נראה דל"ל לגאון הכמוה בספרים ואין מביא עליהן אבל בספרים דגרסי עליהן משמע. [מד] דכה"ג אמר (ר"ה כ"ח ע"א) כל"ל, ועי' נדרים ר' ע"א תו' ד"ה אמר [מה] מעשה שבתורה אומר משום רבי יוסי הגלילי כו' וכן אומא בנטעות וכזה מבין מ"מ רש"י הכא כל"ל דקא משמעי לקמן בהא מילתא. [מו] עשה מעשה לוקה לא עשה מעשה פטור (ש"מ) [מז] בנטעות כא. אומא בנטעות כא. [מח] **טומאה** (צ"מ) [מט] מה"ד דכתיב גבי (ש"מ) [נ] מה"ד ואין עושין תמורה דכתיב קא מפרשינן לכולה ברייתא ומקשינן (ש"מ) [נא] תמורה. ומקשינן בזבחים (מה.) וכי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש בקדשים ומתרץ מעשר דגן חולין הוא [נב] לגאון הכמוה בספרים ואין מביא עליהן אבל בספרים דגרסי עליהן משמע. [וכב"י אמר ולענין דכי בספרים דל"ג עליהם משמע] (ש"מ) [נראה דל"ל לגאון הכמוה בספרים ואין מביא עליהן אבל בספרים דגרסי עליהן משמע. [נג] דכה"ג אמר (ר"ה כ"ח ע"א) כל"ל, ועי' נדרים ר' ע"א תו' ד"ה אמר [נד] מעשה שבתורה אומר משום רבי יוסי הגלילי כו' וכן אומא בנטעות וכזה מבין מ"מ רש"י הכא כל"ל דקא משמעי לקמן בהא מילתא. [נה] עשה מעשה לוקה לא עשה מעשה פטור (ש"מ) [נו] בנטעות כא. אומא בנטעות כא. [נז] **טומאה** (צ"מ) [נח] מה"ד דכתיב גבי (ש"מ) [נט] מה"ד ואין עושין תמורה דכתיב קא מפרשינן לכולה ברייתא ומקשינן (ש"מ) [ס] תמורה. ומקשינן בזבחים (מה.) וכי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש בקדשים ומתרץ מעשר דגן חולין הוא [סא] לגאון הכמוה בספרים ואין מביא עליהן אבל בספרים דגרסי עליהן משמע. [וכב"י אמר ולענין דכי בספרים דל"ג עליהם משמע] (ש"מ) [נראה דל"ל לגאון הכמוה בספרים ואין מביא עליהן אבל בספרים דגרסי עליהן משמע. [סב] דכה"ג אמר (ר"ה כ"ח ע"א) כל"ל, ועי' נדרים ר' ע"א תו' ד"ה אמר [סג] מעשה שבתורה אומר משום רבי יוסי הגלילי כו' וכן אומא בנטעות וכזה מבין מ"מ רש"י הכא כל"ל דקא משמעי לקמן בהא מילתא. [סד] עשה מעשה לוקה לא עשה מעשה פטור (ש"מ) [סה] בנטעות כא. אומא בנטעות כא. [סו] **טומאה** (צ"מ) [סז] מה"ד דכתיב גבי (ש"מ) [סח] מה"ד ואין עושין תמורה דכתיב קא מפרשינן לכולה ברייתא ומקשינן (ש"מ) [סט] תמורה. ומקשינן בזבחים (מה.) וכי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש בקדשים ומתרץ מעשר דגן חולין הוא [ע] לגאון הכמוה בספרים ואין מביא עליהן אבל בספרים דגרסי עליהן משמע. [וכב"י אמר ולענין דכי בספרים דל"ג עליהם משמע] (ש"מ) [נראה דל"ל לגאון הכמוה בספרים ואין מביא עליהן אבל בספרים דגרסי עליהן משמע. [עא] דכה"ג אמר (ר"ה כ"ח ע"א) כל"ל, ועי' נדרים ר' ע"א תו' ד"ה אמר [עב] מעשה שבתורה אומר משום רבי יוסי הגלילי כו' וכן אומא בנטעות וכזה מבין מ"מ רש"י הכא כל"ל דקא משמעי לקמן בהא מילתא. [עג] עשה מעשה לוקה לא עשה מעשה פטור (ש"מ) [עד] בנטעות כא. אומא בנטעות כא. [עה] **טומאה** (צ"מ) [עו] מה"ד דכתיב גבי (ש"מ) [עז] מה"ד ואין עושין תמורה דכתיב קא מפרשינן לכולה ברייתא ומקשינן (ש"מ) [עח] תמורה. ומקשינן בזבחים (מה.) וכי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש בקדשים ומתרץ מעשר דגן חולין הוא [עט] לגאון הכמוה בספרים ואין מביא עליהן אבל בספרים דגרסי עליהן משמע. [וכב"י אמר ולענין דכי בספרים דל"ג עליהם משמע] (ש"מ) [נראה דל"ל לגאון הכמוה בספרים ואין מביא עליהן אבל בספרים דגרסי עליהן משמע. [פ] דכה"ג אמר (ר"ה כ"ח ע"א) כל"ל, ועי' נדרים ר' ע"א תו' ד"ה אמר [פא] מעשה שבתורה אומר משום רבי יוסי הגלילי כו' וכן אומא בנטעות וכזה מבין מ"מ רש"י הכא כל"ל דקא משמעי לקמן בהא מילתא. [פב] עשה מעשה לוקה לא עשה מעשה פטור (ש"מ) [פג] בנטעות כא. אומא בנטעות כא. [פד] **טומאה** (צ"מ) [פה] מה"ד דכתיב גבי (ש"מ) [פו] מה"ד ואין עושין תמורה דכתיב קא מפרשינן לכולה ברייתא ומקשינן (ש"מ) [פז] תמורה. ומקשינן בזבחים (מה.) וכי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש בקדשים ומתרץ מעשר דגן חולין הוא [פח] לגאון הכמוה בספרים ואין מביא עליהן אבל בספרים דגרסי עליהן משמע. [וכב"י אמר ולענין דכי בספרים דל"ג עליהם משמע] (ש"מ) [נראה דל"ל לגאון הכמוה בספרים ואין מביא עליהן אבל בספרים דגרסי עליהן משמע. [פט] דכה"ג אמר (ר"ה כ"ח ע"א) כל"ל, ועי' נדרים ר' ע"א תו' ד"ה אמר [צ] מעשה שבתורה אומר משום רבי יוסי הגלילי כו' וכן אומא בנטעות וכזה מבין מ"מ רש"י הכא כל"ל דקא משמעי לקמן בהא מילתא. [צא] עשה מעשה לוקה לא עשה מעשה פטור (ש"מ) [צב] בנטעות כא. אומא בנטעות כא. [צג] **טומאה** (צ"מ) [צד] מה"ד דכתיב גבי (ש"מ) [צה] מה"ד ואין עושין תמורה דכתיב קא מפרשינן לכולה ברייתא ומקשינן (ש"מ) [צו] תמורה. ומקשינן בזבחים (מה.) וכי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש בקדשים ומתרץ מעשר דגן חולין הוא [צז] לגאון הכמוה בספרים ואין מביא עליהן אבל בספרים דגרסי עליהן משמע. [וכב"י אמר ולענין דכי בספרים דל"ג עליהם משמע] (ש"מ) [נראה דל"ל לגאון הכמוה בספרים ואין מביא עליהן אבל בספרים דגרסי עליהן משמע. [צח] דכה"ג אמר (ר"ה כ"ח ע"א) כל"ל, ועי' נדרים ר' ע"א תו' ד"ה אמר [צט] מעשה שבתורה אומר משום רבי יוסי הגלילי כו' וכן אומא בנטעות וכזה מבין מ"מ רש"י הכא כל"ל דקא משמעי לקמן בהא מילתא. [ק] עשה מעשה לוקה לא עשה מעשה פטור (ש"מ) [קא] בנטעות כא. אומא בנטעות כא. [קב] **טומאה**